

3. s. e. Epifania 2021- Brandt Klawitter (ELBK)

Tekster: Salme 53; 2 Kong 5:1-4; Rom. 12: 16-21. Matt. 8: 1-13.

Krigføring, vold, død, fangenskap, slaveri – er bakgrunnen for vår pretekst i dag. Dette er også noen av de klareste manifestasjonene av menneskets synd, lovløshet og fall som finnes. Som teksten vår forteller, hadde syrisk militærmakt, under ledelse av Na'aman, seiret over Israel. Som følge av den nådeløse krigføringen, ble en from, ung kvinne ført tilbake som fange for å tjene i Na'amans husstand.

I møte med teksten vår ville det være lett bare å notere disse hendelsene, uten å reflektere videre over dem. Men, hvis vi tilbringer litt tid her, finner vi en historie om en fryktelig lidelse. Et land hadde blitt ydmyket. Dets makt og velde marginalisert. En ung kvinne hadde blitt revet vekk fra sine nærmeste, sitt miljø og alt hun hadde elsket. Død og ødeleggelse, skrik og jammer hadde trolig vært en del av bildet hun fikk se, da hun ble ført ut. Vi ser en ung, gudfryktig kvinne som får livet sitt knust. Menneskelig sett må vi konstatere at forferdelige ting virkelig kan påføres et barn av den sanne og levende Gud. Tro er ingen garanti for fred og velstand i dette jordiske livet.

Likevel er det tydelig at teksten viser oss at ingenting av dette skjedde utenfor Guds kontroll. Virkeligheten var ikke den at den syriske kongen var sterkest til tross for Guds innsats. Det var heller ikke slik at Na'aman vant over Guds forsøk på å stoppe ham. Nei, ifølge teksten vår var Na'amans seier i seg selv Herrens gjerning. Hans storhet kom som resultat av at «Herren hadde gitt Syria seier ved hans hjelp.» Selvfølgelig skjønnte verken Na'aman eller syrerne denne skjulte virkeligheten. Jeg tror også at denne virkeligheten gjelder vår tid i dag. Med mindre man har levd som en struts med hodet i sanden det siste året, innser alle det faktum at vi er midt inne i vanskelige tider. Koronasjukdom, myndighetenes reaksjoner, tap av personlig frihet, økonomiske vanskeligheter, pågående strid og uenighet i verden og ikke minst i Amerika—mye mer kunne nevnes, men poenget er at det ville være lett å konkludere med at ondskap og kaos har fått kontrollen i verden og har hindret Guds allmakt. Men, skinnet bedrar! På samme måte som Gud regjerte gjennom og midt i en syrisk seier over sitt folk, slik fortsetter han også i dag. Han utøver sin makt, selv midt i korona og alt mulig annet.

Teksten forteller også at den unge kvinnens fangenskap, ikke bare var en meningsløs hendelse med menneskelig lidelse og falsk tro, men om det stikk motsatte. I møte med noe av det verste som kan hende og et menneske kan oppleve, var Gud likevel til stede. Dette betyr selvfølgelig ikke at det ikke var tårer, at det ikke var smerte, eller at livet ikke var vanskelig for den unge kvinnen. Selvfølgelig må hennes smerte ha vært stor; hennes liv som slave var garantert ikke enkelt. Likevel hadde hun fått med seg det viktigste hun kunne fra hjemlandet sitt, Israel. Hun hadde troen på Israels Gud og kunnskap om hans tjener, Elisja. Sett i mer moderne sammenhenger; hun hadde lært sin katekese – i det minste litt – kanskje som barn i dag har lært Joh. 3,16, eller som kan si med Luthers katekisme: «Jeg tror at Jesus Kristus, som er sann Gud født av Faderen fra all evighet og tillike sant menneske født av jomfru Maria, ER MIN HERRE.» Menneskelig sett kan hun ha mistet alt. Åndelig sett var hennes skatt uberørt.

Dermed tillot den samme Gud – han som tillater hærer å kjempe mot hverandre, som tildeler seier til én og nederlag til den andre, i henhold til sine egne usynlige mål – også at denne unge kvinnen ble fanget til trelldom. Selv om vi ikke alltid kan se Guds hensikt med det som skjer i livet vårt, forstår vi ut fra Bibelen at Gud hadde et mål med disse hendelsene. Herren brukte dette slik at en fortapt og fordømt hedning, general Na'aman, kunne bli frelst og få troen på Gud! Som et resultat av ungjentas vitnesbyrd og det som skjedde med Elisja, skulle Na'aman senere bli omvendt. Han kom til å bekjenne: «Nå vet jeg at det ikke er noen Gud på hele jorden uten i Israel!» (2 Kong 5, 15). Dermed sluttet Na'aman seg til rekkene av andre gammeltestamentlige personer som Jetro (Moses svigerfar), Rahab (Jerikos prostituerte), Moabittinnen Rut, Hetitten Uria og Jael (den kenittiske kvinnen som drepte Sisera). Guds frelse, både i Det gamle testamentet og idag, har alltid vært for alle nasjoner.

Vi må likevel merke oss at Na'aman ikke begynte sitt liv som en disippel av den sanne og levende Gud. Nei, han begynte som en stolt militærleder – en stor mann i verdens øyne, som likevel ble ydmyket av spedalskhet. Det var da den unge israelittiske kvinnen fikk høre om sykdommen hans, at hun delte katekismekunnskapen sin med sin frue, Naamans kone. «Bare min herre var hos profeten i Samaria!» sa hun, «Da skulle nok han fri ham fra spedalskheten.» (2. Kong 5, 3) Denne unge jenta utstrålte Jesu lære om at hans folk skal elske sine fiender.

Hva skjedde så? Meldingen ble sendt fra Na'amans kone til Na'aman. Derifra nådde meldingen kongen av Syria. Bemerkesverdige befalte kongen, Na'amans herre, at Na'aman burde reise til Israels konge, ledsaget av dyre og luksuriøse gaver sammen med kravet om at han skulle bli helbredet. Da Na'aman nådde Israel, oppfattet Israels konge dette som provokasjon for ytterligere krig. Han ropte ut, «Er jeg Gud, så jeg kan ta liv og gi liv, siden han sender bud til meg og vil at jeg skal fri en mann fra hans spedalskhet?». Men Elisja, som var nær ham, ba om at Na'aman måtte få komme til han. Na'aman skulle ydmykes – av Herren Gud og for sin egen frelse.

Da Na'aman ankom profetens hus, opplevde han noe som han sannsynligvis aldri hadde opplevd før. Han, den store og mektige generalen, ble ikke tatt imot av Elisja. Nei, da han ventet utålmodig utenfor, sendte Elisja en tjener til generalen og gadd ikke engang å hilse på ham personlig. Tjeneren kom med budskapet: «Gå og bad deg sju ganger i Jordan! Så skal ditt kjøtt bli friskt igjen, og du skal bli ren.» (2 Kong 5, 10)

Hva skjedde etterpå? Naamans stolthet eksploderte. Han ble rasende. Ikke bare hadde profeten ikke brydd seg om å hilse på ham, men han sendte ham også til et ydmykende bad i elva Jordan! Nei, Naaman ville ha ære og hyllest. Han ønsket at en stor profets skulle gripe inn. Han ønsket et ekstravagant show. Alt han fikk var imidlertid en liten elv – som ikke kunne sammenlignes med de store elvene i hjemlandet. Tanken på denne ydmykelsen og nedverdiggelsen, angrep stoltheten til den store mannen. Han ønsket storhet, men Guds ord og befaling var ydmykhet og beskjedenhet.

Dette punktet fortjener dypere refleksjon. Tro på Gud og frelsen – har utgangspunkt i ydmykhet, bekjennelse av synd, anger, nederlag og hjelpeløshet. Frelse og tro kan bare bli funnet når vi blir brakt til erkjennelsen av at vi ikke har svarene. Pengene, ekspertene, politikerne, makt, personer og prestisje – disse blir bare avguder og kan ikke gi vedvarende glede og hjelp. Fornuften vår, som vi ofte tror gir alle svarene, fører raskt til dårskap og feil. Vår egen makt, som vi ofte har stolt på, blir svak og svikter. Alt dette kommer til kort. Til syvende og sist kan det verken redde eller hjelpe oss.

Så kommer tanken om at hvis vi må reddes, bør Gud redde oss etter våre forventninger, på et fantastisk vis! På samme måte som Naaman, ville vi også gjerne ha fantastiske profetier og show. Vi vil ikke ha det som bare er dårskap i verdens øyne. Men, akkurat som Naamans omvendelse skjedde ved å svelge sin stolthet og bli våt i Jordans gjørme, slik begynner og fortsetter vår vei med Gud ikke etter våre forventninger og på vår måte, men etter det som Gud faktisk gir. For ordet om korset er vel en dårskap for dem som går fortapt, men for oss som blir frelst, er det en Guds kraft. (1 Kor 1, 18) Igjen, «Vi forkynner Kristus korsfestet, for jøder et anstøt og for hedninger en dårskap. Men for dem som er kalt, både jøder og grekere, forkynner vi Kristus, Guds kraft og Guds visdom. For Guds dårskap er visere enn menneskene, og Guds svakhet er sterkere enn menneskene.» (1 Kor 1, 23-25)

Men, vi bør ikke forvente noe annet av kristenlivet enn korset. Å bli døpt er å bli døpt til Jesu død. Å gå til nattverd er å ta imot den Korsfestedes legeme og blod. Kristenlivet er å vandre i ydmykhet over for Bibelen. Det føres under korset og ikke for verdens ære. Men, skinnet bedrar! Slik som Naaman ble helbredet av Jordanelvens bad, «hans kjøtt ble friskt som på en liten gutt» (2 Kong 5, 14), slik er det også for oss. Under Kristi kors finner vi vedvarende fred. Ut fra dåpens drukning kommer et nytt Guds barn. I møte med Kristi legeme og blod ved nattverd, får vi bekræftelsen på Guds kjærlighet til oss. Graven har blitt himmelens dør og port i lys av oppstandelsen. Slik Herren sier i Jesaja, «Som himmelen er høyere enn jorden, slik er mine veier høyere enn deres veier, og mine tanker høyere enn deres tanker.» (Jes 55, 9)

Gud, gi oss ydmykhet i dag, slik at vi som Naaman, omvender oss og lyder Guds ord og ikke forakter den store frelsen vi har ved den Korsfestede. Gud gi at vi også, som den unge israelittiske kvinnen, trofast bekjenner den sanne og levende Gud i våre liv, uansett omstendigheter.

Amen.